

Sygn. akt X **Ka 730/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie w X Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO - **Arkadiusz Tomczak**

Sędziowie: SO - Wanda Jankowska - Bebeszko (spr.)

SR (del.) - Łukasz Brodzik Protokolant: prot. sądowy stażysta Maria Stachyra

przy udziale Prokuratora Wojciecha Pełeszoka

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013 r. sprawy

J. I. oskarżonego o czyn z art. 190 § 1 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia z dnia 16 kwietnia 2013 roku sygn. akt II K 878/12

orzeka:

1. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy uznając apelację za oczywiście bezzasadną
2. zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarbu Państwa
3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. O. L. kwotę 420 zł powiększoną o należny podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt: X Ka 730/13

UZASADNIENIE

J. I. został oskarżony o to, że: w dniu 20 kwietnia 2012 r. w W. przy ul. (...) kierował groźby karalne pozbawienia życia pod adresem J. S., które to groźby wzbudziły w zagrożonej uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, przy czym czynu tego dokonał w stanie psychicznym ograniczającym w stopniu znacznym jego zdolność rozpoznania znaczenia tego czynu i pokierowania swoim postępowaniem, to jest o czyn z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk.

Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2013 r., sygn. akt II K 878/12 Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie orzekł w przedmiotowej sprawie następująco:

- I. **oskarżonego J. I. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, z tym ustaleniem, iż zdarzenie miało miejsce przed budynkiem przy ulicy (...), to jest występku z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk i za to na podstawie art. 190 § 1 kk wymierzył oskarżonemu karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności;**
- II. **na podstawie art. 69 § 1 i § 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności na okres 5 (pięciu) lat próby;**
- III. **na podstawie art. 73 § 1 kk oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego w okresie próby;**

IV. na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 kk zobowiązał oskarżonego do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu;

V. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, zaś wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Wyrok zaskarżył w całości obrońca oskarżonego, zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 190 § 1 k.k. poprzez dokonanie nieprawidłowej wykładni znamienia „uzasadnionej obawy”, polegającej na przyjęciu, że każda wywołana groźbą obawa jest uzasadniona, podczas gdy prawidłowa wykładnia tego znamienia prowadzi do wniosku, że „uzasadniona obawa” zachodzi jedynie wówczas, gdy pokrzywdzony uważa, że ryzyko spełnienia groźby jest realne i jednocześnie istnieją uzasadnione podstawy dla takiego poglądu, które to naruszenie skutkowało błędnym zastosowaniem art. 190 § 1 k.k.

Z powyższych względów, obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego oraz o zasądzenie kosztów obrony udzielonej z urzędu w pierwszej oraz w drugiej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługuje na uwzględnienie, a podniesiony w niej zarzut uznać należy za bezzasadny w stopniu oczywistym.

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, całość zebranego w sprawie materiału poddał właściwej ocenie, zgodnej z zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego. Tak dokonana ocena dowodów, jako swobodna, ale nie dowolna pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k. Sąd Rejonowy obiektywnie rozważył wszystkie okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego, a podstawą wyroku, zgodnie z art. 410 k.p.k., uczynił całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Prawidłowo ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy poddał właściwej subsumcji pod normę sankcjonującą z art. 190 § 1 k.k., dokonując przy tym prawidłowej wykładni znamion występku określonych w tym przepisie.

Rację ma skarżący stwierdzając, iż ustalenie „uzasadnionej obawy” spełnienia groźby wymaga ustalenia zarówno obawy subiektywnej w odbiorze osoby pokrzywdzonej, jaki i ustalenia, czy w danych realiach pokrzywdzony istotnie miał obiektywne podstawy do poczucia się zagrożonym.

Jednak, wbrew sugestii autora apelacji, sąd I instancji nie wyraził poglądu, iż każda wywołana groźbą obawa jest obiektywnie uzasadniona.

W pisemnym uzasadnieniu wyroku sąd orzekający wskazał szereg okoliczności świadczących o tym, że pokrzywdzona J. S. obawiała się spełnienia gróźb kierowanych pod jej adresem przez oskarżonego. Skarżący nie podważa prawidłowości ustaleń w powyższym zakresie. Stwierdza jedynie, że obawa pokrzywdzonej nie była obiektywnie uzasadniona a ponadto, że sąd nie ustalił czy obawa pokrzywdzonej miała obiektywne uzasadnienie.

Zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy wprawdzie, omawiając kwestie związane z oceną prawną zachowania oskarżonego, wprost nie odniósł się do problemu obiektywnej zasadności obawy spełnienia gróźb, jednak nie oznacza to, że błędnie interpretował znamiona występku z art. 190 § 1 k.k. Argumentacja sądu odnosi się bowiem łącznie zarówno do kwestii subiektywnego odczucia zagrożenia słowami oskarżonego, jak i podstaw do takiej reakcji w odbiorze obiektywnym.

Nie można przecież pominąć, że Sąd Rejonowy dał wiarę zeznaniom świadków – pokrzywdzonej J. S. oraz jej córce E. S., co nie jest w apelacji kwestionowane, zaś z tych relacji jednoznacznie wynikają powody uzasadnionej obawy spełnienia gróźb.

Oskarżony J. I. jest osobą uzależnioną od alkoholu (uzależnienie z przebytymi stanami urojeniowymi - wnioski opinii biegłych lekarzy psychiatrów) i właśnie alkohol nasila u niego agresję, co wynika zgodnie z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków. Znajdując się po spożyciu alkoholu wielokrotnie pokrzywdzoną uprzednio znieważał i „skakał do niej z pięściami”, jak to określiła. Groźby miały miejsce pierwszy raz, ale J. S. miała wiedzę, że groził innym osobom i był za groźby karany. Ponadto, pokrzywdzona wiedziała, że do oskarżonego przychodzi określone towarzystwo („ćpuny i alkoholicy”), co wzmagало jej obawy.

W tej sytuacji trudno nie uznać twierdzeń pokrzywdzonej, iż groźby potraktowała poważnie i realnie, za obiektywnie nieuzasadnione. Powszechnie wiadomo, że alkohol powoduje oraz nasila stany agresji a osoby skłonne do agresji, w takich stanach, zachowują się często w sposób nieobliczalny i nieprzewidywalny. W związku z powyższym, stwierdzenie pokrzywdzonej „nie wiem, co uderzy do głowy panu J. I. po alkoholu, boję się” (k – 130) jest w pełni obiektywnie uzasadnione. Zwłaszcza, że J. S., nie była wówczas osobą całkowicie sprawną. Po przebytej operacji kolana poruszała się o kulach. Zresztą nawet jej córka, osoba młoda i sprawna, również twierdziła, że boi się oskarżonego („wieczorem nie wychodzę, bo boję się, że z czymś wyskoczy i mnie zaatakuję”, k – 193).

W takich realiach, bez znaczenia pozostają okoliczności podnoszone przez obrońcę w apelacji, które – jego zdaniem – przeczą przyjęciu „uzasadnionej” obawy spełnienia gróźb. Przecież fakt, że oskarżony dotąd nie zrealizował wcześniejszych gróźb, wypowiedzianych w stosunku do innych osób, nie wykluczał realnej możliwości spełnienia ich wobec J. S.. Nie ma zresztą znaczenia, co wskazywał sąd I instancji, czy oskarżony rzeczywiście miał zamiar zrealizować groźby.

Bez związku przyczynowego pozostaje kwestia sylwetki i stanu zdrowia oskarżonego. Nie tylko osoby dobrze zbudowane, silne fizycznie i zdrowe mogą budzić lęk podczas sytuacji konfliktowych.

Reasumując, Sąd Rejonowy prawidłowo wykazał istnienie wszystkich znamion czynu z art. 190 § 1 k.k. Prawidłowo uznał, że pokrzywdzona miała obiektywnie uzasadnione obawy spełnienia gróźb kierowanych pod jej adresem przez oskarżonego – przy uwzględnieniu okoliczności, w których groźby te zostały wypowiedziane, jak też przy uwzględnieniu właściwości osobistych stron.

Tym samym, oczywiście bezzasadny jest zarzut błędnej wykładni znamienia „uzasadnionej obawy” w rozumieniu art. 190 § 1 k.k.

Oceniając orzeczenie o karze należy uznać, że nie zawiera ono cech rażącej niewspółmierności. Sąd Rejonowy prawidłowo odniósł się do wszystkich dyrektyw wymienionych w art. 53 k.k.

Na podstawie art. 634 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k., Sąd Okręgowy zwolnił oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa, bo zważywszy na jego sytuację majątkową, uiszczenie należności byłoby zbyt uciążliwe.

Na podstawie § 14 ust. 2 pkt 4 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Sąd Okręgowy zasądził na rzecz obrońcy z urzędu kwotę 420 zł powiększoną o należny podatek VAT tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym. Wniosek o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej przed sądem I instancji winien być przedmiotem rozpoznania przez Sąd Rejonowy, zgodnie z zarządzeniem na karcie 202.